

ค้นพบเทียนภูพาน พืชพันธุ์ใหม่ของโลก

สกุลเทียนอีก 20 ชนิด วางแผนอนุรักษ์-วิจัย

สื่อฮอว์คการสวนพฤกษศาสตร์ ค้นพบพืชสกุลเทียนชนิดใหม่ของโลก **◆ อ่านต่อหน้า 6**

เทียนภูพาน □ ต่อจากหน้า 1

20 ชนิด และอีก 1 สายพันธุ์ ชื่อ “เทียนภูพาน” ขณะที่ประเทศไทยที่มีจำนวนถึง 90 ชนิด ใช้เวลาศึกษาวิจัยกว่า 16 ปี สะท้อนให้เห็นถึงความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศอันหลากหลายในพื้นที่ป่าของไทย วางแผน

อนุรักษ์ วิจัยต่อยอด เพิ่มมูลค่าอย่างยั่งยืนในอนาคตต่อไป

เมื่อวันที่ 26 พ.ย. รศ.ดร.ประสิทธิ์ วังภคพัฒน์วงศ์ กรรมการรองคณบดีการสวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ จ.เชียงใหม่ กล่าวว่า ทางองค์การสวนพฤกษศาสตร์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับ Mr. John Tan Jiew Hoe กรรมการบริหาร Gardens by the Bay ประเทศสิงคโปร์ และ Datuk Chan Chew Lum เจ้าของสำนักพิมพ์ Natural History Publications (Borneo)

ประเทศมาเลเซีย จัดทำหนังสือ Impatiens of Thailand (พืชสกุลเทียนในประเทศไทย) พร้อมการค้นพบเทียนชนิดใหม่ของโลก 20 ชนิดและอีก 1 สายพันธุ์ ชื่อ “เทียนภูพาน”

สำหรับเทียนชนิดใหม่ของโลก 20 ชนิด ได้แก่ เทียนภาคกลาง (Impatiens centralis Suksathan & Triboun) พบใน จ.สระบุรี ลพบุรี และนครสวรรค์, เทียนแจ่มจำรูญ (Impatiens chamchumroonii Suksathan & Ruchis.) พบใน จ.สกลนคร มุกดาหาร และอุบลราชธานี, เทียนจันทร์แก้ว (Impatiens chunkaoi Suksathan & Panitvong) พบใน จ.นครสวรรค์, เทียนนครศรี (Impatiens nakhonsriensis Suksathan & Triboun) พบใน จ.นครศรีธรรมราช

▲ **ชนิดใหม่...**องค์การสวนพฤกษศาสตร์ ค้นพบพืชสกุลเทียนชนิดใหม่ของโลก 20 ชนิด และอีก 1 สายพันธุ์ ชื่อ “เทียนภูพาน” ใช้เวลาศึกษาวิจัยกว่า 16 ปี สะท้อนให้เห็นถึงความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศอันหลากหลายในพื้นที่ป่าของไทย วางแผนอนุรักษ์-วิจัยต่อยอด เพิ่มมูลค่า อย่างยั่งยืนในอนาคตต่อไป

เทียนพลเสนา (Impatiens phoeniceae Ruchis. & Suksathan) พบใน จ.สระแก้ว, เทียนวงศ์หนัก (Impatiens wongnakii Suksathan & La-ongsri) พบใน จ.น่าน, เทียนดอยยาว (Impatiens doiwaoensis Suksathan & Wongnak) พบใน จ.น่าน, เทียนนกอัคคี หรือ เทียนไก่ฟ้า (Impatiens phasiana Suksathan & Triboun) พบใน จ.เชียงใหม่ และน่าน, เทียนดอกกล้วย (Impatiens shimizuana Suksathan & Ruchis.) พบใน จ.เชียงใหม่ เชียงราย และลำปาง, เทียนกวีศักดิ์ (Impatiens kaweesakii Suksathan) พบใน จ.เลย และชัยภูมิ, เทียนภูมา (Impatiens poomae Suksathan & Ruchis.) พบใน จ.ชุมพร

เทียนพิราบขาว (Impatiens albocolumba Suksathan & Ruchis.) พบใน จ.เลย ชัยภูมิ และอุดรธานี, เทียนกั้วลม (Impatiens aureiflora Suksathan & La-ongsri) พบใน จ.ลำปาง, เทียนจันทบุรี (Impatiens chanburiensis Suksathan & Wongnak) พบใน จ.จันทบุรี, เทียนนกแก้วน้อย (Impatiens micropsitta Suksathan & Ruchis.) พบใน จ.แม่ฮ่องสอน และพะเยา, เทียนพะเยา (Impatiens phayaoensis Suksathan & La-ongsri) พบใน จ.พะเยา, เทียนนกแขกเต้า (Impatiens psittacula Suksathan & Ruchis.) พบในจ.เชียงใหม่

เทียนแมงป่องม่วง (Impatiens purpureoscopioides Triboun, Tanu-tong & Ruchis.) พบในจ.กาญจนบุรี, เทียนช้องนาง (Impatiens thunbergioides Suksathan & Triboun) พบใน จ.แพร่ และสุโขทัย และเทียนเมืองน่าน (Impatiens nanensis Suksathan & Srisanga) พบในจ.น่าน ในขณะที่เทียนสายพันธุ์ใหม่ของโลก 1 สายพันธุ์ ได้แก่ เทียนภูพาน (Impatiens kanburiensis T.Shimizu var. phuphanensis Suksathan & Ruchis.) พบในจ.สกลนคร

ดร.ปิยะเกษตร สุขสถาน ผอ.สำนักพัฒนาสวนพฤกษศาสตร์ องค์การสวนพฤกษศาสตร์ และผู้แต่งหนังสือเปิดเผยว่า หนังสือ Impatiens of Thailand รวบรวมองค์ความรู้ทางพฤกษศาสตร์ โดยเฉพาะด้านอนุกรมวิธานของพืชสกุลเทียนทุกชนิดในประเทศไทยที่มีจำนวนถึง 90 ชนิด เป็นผลงานวิจัยร่วมกับ ผศ.ดร.ศารโจนันท์ รุจิสรณ์ สกกุล อาจารย์ภาควิชาพฤกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ใช้เวลาศึกษาวิจัยกว่า 16 ปี โดยเริ่มออกสำรวจเก็บข้อมูลภาคสนามในพื้นที่ทั่วประเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2549 รวมทั้งเดินทางไปตรวจสอบตัวอย่างต้นแบบเพื่อการเทียบเคียงในหอพรรณไม้สำคัญหลายแห่งทั้งในยุโรปและเอเชีย

ในจำนวนนี้มีเทียนชนิดใหม่ของโลกที่ได้รับการค้นพบและตีพิมพ์ในหนังสือดังกล่าวจำนวนถึง 20 ชนิดกับอีก 1 สายพันธุ์ นอกจากนี้เนื้อหาในหนังสือยังได้บอกเล่าเรื่องราวตั้งแต่ประวัติการศึกษาทางอนุกรมวิธานของเทียนไทย เกิดขึ้นครั้งแรกในสมัยรัชกาลที่ 5 ลักษณะทางสัณฐานวิทยา นิเวศวิทยา ชีววิทยาการผสมเกสร การประเมินสถานภาพด้านการอนุรักษ์ ภูมิวิธาน และคำบรรยายลักษณะเทียนของไทยทุกชนิด รวมทั้งมีรูปวาดสีน้ำ รูปลายเส้น และรูปถ่ายสีประกอบตลอดทั้งเล่มกว่า 400 หน้า

การค้นพบพืชชนิดใหม่ของโลกในประเทศไทยจำนวนมากครั้งนี้ สะท้อนให้เห็นถึงความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศอันหลากหลายในพื้นที่ป่าของไทย ในบรรดาเทียนชนิดใหม่ทั้ง 20 ชนิดนั้น มีถึง 15 ชนิดที่ขึ้นอยู่ในระบบนิเวศเขาหินปูน แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของเขาหินปูนที่นับวันจะหมดไปจากการระเบิดทำปูนซีเมนต์และการก่อสร้าง นอกจากนี้เทียนจำนวนมากยังเป็นพืชถิ่นเดียวของไทย ส่วนใหญ่หายากและถูกคุกคามจนใกล้สูญพันธุ์ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการวางแผนเพื่อการอนุรักษ์ และวิจัยต่อยอดเพื่อเพิ่มมูลค่า อันจะเป็นการอนุรักษ์อย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต.